

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ

ΤΟΜΕΑΣ ΗΛΕΚΤΡΟΜΑΓΝΗΤΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ, ΗΛΕΚΤΡΟΟΠΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ
Καθ. Ηλίας Γλύτσης, Τηλ. 210-7722479, e-mail: eglytsis@central.ntua.gr

ΟΠΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ (Καθ. Η. Ν. Γλύτσης) 4 Ιουλίου 2013

Θέμα 1 [30%]:

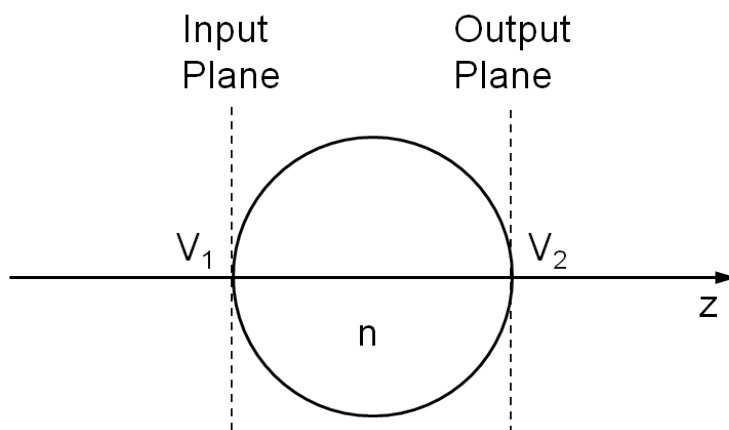
Δίδεται διαφανής διηλεκτρική σφαίρα ακτίνας R και δείκτη διάθλασης n . Ο χώρος γύρω από την σφαίρα είναι αέρας.

(α) [12%] Να βρεθεί ο πίνακας ABCD με επίπεδο εισόδου (input plane) αυτό που διέρχεται από το σημείο V_1 και επίπεδο εξόδου (output plane) αυτό που διέρχεται από το σημείο V_2 (όπως φαίνεται στο σχήμα). Να υπολογιστεί η εστιακή απόσταση του συστήματος της σφαίρας και να γίνει η γραφική παράσταση της σαν συνάρτηση της ακτίνας της σφαίρας με σταθερό τον δείκτη διάθλασης (επιλέξετε δύο διαφορετικούς δείκτες διάθλασης) και σαν συνάρτηση του δείκτη διάθλασης ($1 < n < 5$) για σταθερή ακτίνα.

(β) [6%] Να βρεθούν τα *Cardinal* σημεία του συστήματος των δύο φακών (με επίπεδο εισόδου αυτό που διέρχεται από το σημείο V_1 και επίπεδο εξόδου αυτό που διέρχεται από το σημείο V_2) και να προσδιοριστεί η θέση τους πάνω στον οπτικό άξονα αν $R = 10\text{cm}$ και $n = 1.50$.

(γ) [6%] Ένα αντικείμενο O βρίσκεται σε απόσταση 25cm στα αριστερά από την πρώτη επιφάνεια της σφαίρας (από σημείο V_1). Αν και πάλι $R = 10\text{cm}$ και $n = 1.50$, να υπολογιστεί η απόσταση του ειδώλου του αντικειμένου από την δεξιά επιφάνεια (από σημείο V_2) της σφαίρας χρησιμοποιώντας την μέθοδο των πινάκων ABCD. Να βρεθεί η μεγέθυνση του ειδώλου. Είναι το είδωλο φανταστικό ή πραγματικό; Είναι ορθό ή ανεστραμμένο;

(δ) [6%] Να βρεθεί ξανά η θέση και ο τύπος του ειδώλου χρησιμοποιώντας τα *Cardinal* σημεία του συστήματος. Να σχεδιάσετε ένα διάγραμμα ακτινών που να δείχνει τον σχηματισμό του ειδώλου και όλα τα *Cardinal* σημεία του συστήματος.

Translation Matrix

$$\begin{bmatrix} 1 & L \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$$

Refraction Matrix

$$\begin{bmatrix} 1 & 0 \\ \left(\frac{n_1}{n_2} - 1\right) \frac{1}{R} & \frac{n_1}{n_2} \end{bmatrix}$$

Thin Lens Matrix

$$\begin{bmatrix} 1 & 0 \\ -\frac{1}{f} & 1 \end{bmatrix}$$

Θέμα 2 [20%]:

Μια φωτογραφική μηχανή με φακό εστιακής απόστασης $f = 50\text{mm}$, εστιάζει σε αντικείμενο που απέχει 2 μέτρα από τον φακό με $f\text{-number} = 4$. Εάν η μέγιστη επιτρεπτή διάμετρος του κύκλου της ελάχιστης σύγχυσης (circle of least confusion) είναι $c = 0.05\text{mm}$ τότε να απαντηθούν τα ερωτήματα:

(α) [10%] Ποιο είναι το βάθος πεδίου (depth of field) στην συγκεκριμένη φωτογραφία; Ποια είναι η κοντινότερη και η μακρινότερη απόσταση των αντικειμένων που φαίνονται εστιασμένα στην φωτογραφία; Ποια θα πρέπει να είναι η απόσταση του αντικειμένου που θα εστιάσει η φωτογραφική μηχανή ώστε το βάθος πεδίου να γίνει άπειρο; Ποια είναι τότε η κοντινότερη απόσταση των αντικειμένων που φαίνονται εστιασμένα στην φωτογραφία (προφανώς σε αυτήν την περίπτωση η μακρινότερη απόσταση γίνεται άπειρη).

(β) [10%] Να επαναληφθεί το ερώτημα (α) αν ο φακός χρησιμοποιείται με $f\text{-number} = 1.4$; Τι παρατηρείτε;

Θέμα 3 [30%]:

Η κανονικοποιημένη ένταση, $I/I_0=T$, που διέρχεται από τον συντονιστή Fabry-Perot πάχους $d_0 = 1.0$ cm φαίνεται στο σχήμα σαν συνάρτηση του πάχους d_0 . Το λέιζερ που χρησιμοποιείται για να παραχθεί η T είναι ένα λέιζερ He-Ne με $\lambda_0 = 0.6328\mu\text{m}$. Το υλικό μέσα στον συντονιστή είναι αέρας ($n = 1$). Μόνο οι εσωτερικές επιφάνειες των δύο πλακών του συντονιστή είναι παράλληλες και συμμετέχουν στον συντονισμό. Το φως του λέιζερ εισέρχεται κάθετα στον συντονιστή (όπως φαίνεται και στο σχήμα).

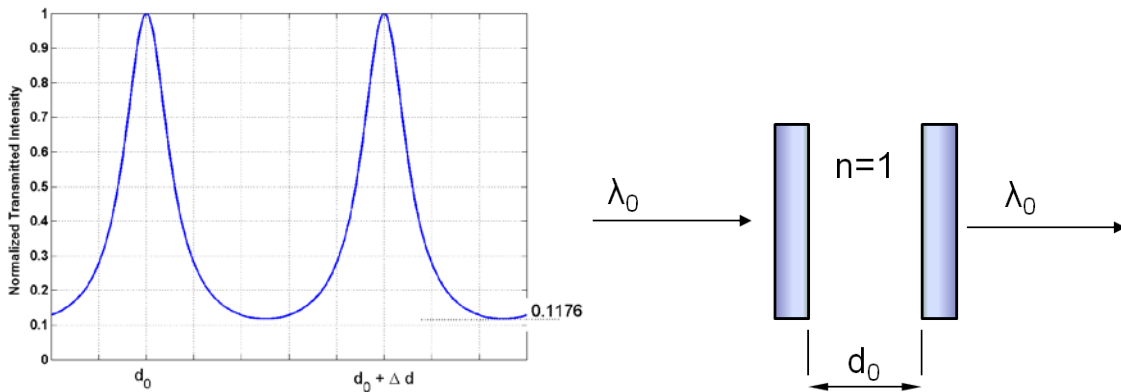
(α) [6%] Να βρεθεί η απόσταση Δd που φαίνεται στην γραφική παράσταση.

(β) [6%] Να βρεθεί η free spectral range απόσταση στο πεδίο της συχνότητας και στο πεδίο του μήκους κύματος.

(γ) [6%] Να βρεθεί η μέγιστη τιμή του ακεραίου m όταν συντονίζεται ο συντονιστής στο μήκος κύματος $\lambda_0 = 0.6328\mu\text{m}$.

(δ) [6%] Να βρεθεί ο συντελεστής finesse του Fabry-Perot συντονιστή καθώς και η ανακλαστικότητα (ως προς την ένταση) των εσωτερικών του επιφανειών.

(ε) [6%] Να βρεθεί η ελάχιστη διαφορά μήκους κύματος που μπορεί να ανιχνεύσει ο συντονιστής καθώς και η δύναμη ανάλυσής του (resolving power).

Θέμα 4 [20%]:

Ένα επίπεδο κύμα (μοναδιαίου πλάτους) με μήκος κύματος λ_0 προσπίπτει κάθετα σε ένα παραπέτασμα με 4 όμοιες σχισμές πλάτους s και απόστασης d μεταξύ τους όπως φαίνεται στο σχήμα. Σε απόσταση L από τις σχισμές βρίσκεται ένα προπέτασμα (screen) όπου παρατηρείται η περίθλαση του επιπέδου κύματος από τις 4 σχισμές. Υποθέσετε ότι $L \gg d \gg s$ και ότι ισχύει η περιοχή περίθλασης του Fraunhofer.

(α) [10%] Να βρεθεί η ένταση του περιθλασμένου κύματος σαν συνάρτηση του x πάνω στο προπέτασμα (screen). Να βρεθούν τα μέγιστα και τα ελάχιστα της έντασης.

(β) [10%] Αν $\lambda_0 = 1\mu\text{m}$, $s = 5\lambda_0$, $d = 15\lambda_0$, και $L = 50\text{cm}$, να βρεθούν τα σημεία στα οποία μηδενίζεται η ένταση πάνω στο προπέτασμα, να βρεθεί η ένταση των 3 πρώτων κύριων μεγίστων της έντασης, καθώς και να γίνει μια ποιοτική γραφική παράσταση της έντασης σαν συνάρτηση του x . Ποιος θα πρέπει να είναι ο λόγος d/s ώστε να μηδενίζεται το πέμπτο κύριο μέγιστο;

